

SAYI : 40

TARİH : 29.03.2018

Zor Durumda Olan Vergiye Uyumlu Mükelleflerin Borçlarının Tecili Hakkında Tebliğ Yayınlandı

23 Mart 2018 Tarih 30369 Sayılı Resmî Gazete’de vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının tecili hakkında “Tahsilat Genel Tebliği Seri: A Sıra No: 1’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” yayımlandı.

Hatırlanacağı üzere, 24 Şubat 2018 Tarihli 30342 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak **01/01/2018 tarihinden itibaren vadesi gelen alacaklara uygulanmak üzere yürürlüğe giren, Vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının tecili hakkındaki karar** ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un 48/A maddesinde sayılan vergiye uyumlu mükellefin borçları, Kararda kriterleri yer alan "çok zor durum hali" nin tespiti ve mükellefin "**çok zor durumu derecesine**" göre **6 ila 60 ay süresince ve %0,6 ila %9 tecil faizi oranı uygulanmak suretiyle ertelenebileceği** konusu ile ilgili **28/02/2018 tarihli 32 sayılı sirkülerimizde** detaylı açıklamalar yapılmıştır.

Yayımlanan yeni Tebliğ ile Tahsilat Genel Tebliği Seri: A Sıra No: 1’in Birinci Kısım Dördüncü Bölümünün:

- 1- “I. Tecil” başlığından sonra “**A. Kanunun 48 inci Maddesine Göre Tecil**” başlığı,
- 2- “II- Tecil Edilmiş Amme Alacağı ile İlgili Olarak Yürütmenin Durdurulması Karar Verilmesi” başlığından önce gelmek üzere “**B. Kanunun 48/A Maddesine Göre Tecil**” başlıklı bölüm eklenerek konu detaylı örneklerle açıklanmıştır.

“B. Kanunun 48/A Maddesine Göre Tecil

1. 18/5/2017 tarihli ve 7020 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 2 inci maddesiyle 6183 sayılı Kanuna vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının tecili başlıklı 48/A maddesi eklenmiş ve madde 1/1/2018 tarihinden itibaren vadesi gelen alacaklara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Maddede, Devlete ait olup Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen ve 213 sayılı Kanun kapsamına giren vergi, resim, harç ve cezalar ile bu alacaklara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammının vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut hacz olunmuş malların paraya çevrilmesi hallerinin amme borçlusunu çok zor duruma düşüreceği anlaşıldığı takdirde Kanunun, Bakanlar Kurulunun ve Maliye Bakanının belirlediği şartlarla tecil başvuru tarihi itibarıyla vadesi 1 yılı geçmemiş alacakların teciline yönelik hükümlere yer verilmiştir.

2. Maddeye göre taksitlendirilebilecek alacaklar, Maliye Bakanlığına bağlı vergi daireleri tarafından takip edilen ve 213 sayılı Kanun kapsamına giren vergi, resim, harç ve vergi cezaları ile bu alacaklara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı ile sınırlı tutulmuştur. Dolayısıyla, bu alacakların dışında kalan amme alacaklarının bu madde kapsamında tecili mümkün değildir. Maddeden yararlanılabilmesi için mükelleflerin tecil başvuru tarihi itibarıyla maddede yer verilen alacaklardan vadesi 1 yılı geçmiş borcunun bulunmaması gerekmektedir. Ancak, Kanunun 48 inci maddesi ile 48/A maddesine göre tecil edilen veya özel kanunlara göre ödeme planına bağlanan borcun bulunması madde hükmünden yararlanılmasına engel teşkil etmeyecektir.

3. Maddeden yararlanılabilmesi için;

a) Tecil başvuru tarihi itibarıyla aralıksız en az 3 yıl süreyle; ticari, zirai veya mesleki faaliyetleri nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olunması,

b) Tecil başvuru tarihinden geriye doğru 3 yıla ait vergi beyannamelerinin kanuni sürelerinde verilmiş olması (Kanuni süresinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak kanuni süresinden sonra düzeltme amacıyla veya pişmanlıkla verilen beyannameler bu şartın ihlali sayılmaz.),

c) Kapsama giren ve başvuru tarihi itibarıyla vadesi 1 yılı geçmemiş borcun, borç ödemedede hüsnüniyet sahibi olunmasına rağmen ödenememiş olması, şartlarının bulunması gerekmektedir. Buna göre, madde hükmünden ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olan borçlular yararlanabilecek ve bu borçluların tecil başvuru tarihinden geriye doğru 3 yıl içinde verilmesi gereken vergi beyannamelerinin kanuni süresinde verilmiş olması şartı aranılacaktır. Maddenin tecil için öngördüğü şartlardan birisi olan borç ödemedede hüsnüniyet sahibi olma şartına da tecil taleplerinin değerlendirilmesi sırasında dikkat edilecektir. Vergi kanunlarına uyum, borç ödeme alışkanlığı, vadesi 1 yılı geçmemiş borcun ödenmeme gerekçeleri gibi hususlar mükellefin borç ödemedede hüsnüniyet sahibi olup olmadığının göstergeleri olacaktır.

4. Tebliğin bu bölümünün (3) numaralı bölümünde belirtilen şartlara ilave olarak Kanunun Maliye Bakanına verdiği yetkiye istinaden maddeden yararlanılabilmesi için;

a) Mükellef (tüzel kişilerde kanuni temsilci) hakkında tecil talep tarihinden önceki 5 yıl içinde 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesine göre kesinleşmiş mahkûmiyet kararının bulunmaması,

b) Yıllık gelir vergisi/kurumlar vergisi yönünden faal mükellefiyetin bulunması,

c) Asıl amme borçlusu olunması,

ç) Tür olarak tecili uygun bulunan borçların tamamı için tecil talebinde bulunulması, şartları getirilmiştir. Buna göre, 213 sayılı Kanun, 6183 sayılı Kanun ve diğer mevzuatta yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle asıl amme borçlusu dışında kalan kefiller, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi amme borçlusu sayılan kişiler, sorumlu oldukları tutarlar için madde hükmünden yararlanamayacaklardır.

5. Madde kapsamında tecil yapılabilmesi için mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesine yazılı müracaatı şarttır. Mükellef bu müracaatı bizzat yapabileceği gibi kanuni temsilcileri veya bu konuda özel olarak vekalet verilen kişiler marifetiyle de yapabilecektir.

6. 48/A maddesinin üçüncü fıkrasında “Bu madde kapsamında tecil edilen alacaklara, 48 inci maddeye göre belirlenen oranda faiz tatbik edilir.” hükmü yer almaktadır. Buna göre, 48/A maddesi kapsamında tecil edilecek amme alacaklarına Kanunun 48 inci maddesi kapsamında belirlenmiş olan faiz oranı esas alınarak faiz uygulanacaktır. Ancak, madde hükmü ile Bakanlar Kuruluna, çok zor durum halinin tespitinde kullanılacak kriterleri belirleme ve belirlenen kriterlere bağlı olarak tecil süresini ve faiz oranını farklılaştırma yetkisi verilmiştir. 24/2/2018 tarihli ve 30342 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 22/1/2018 tarihli ve 2018/11284 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli “Karar” ile konuya ilişkin aşağıdaki belirlemeler yapılmıştır.

Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile maddeden yararlanacak ticari, zirai ve mesleki faaliyeti nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olan borçlular; bilanço esasına göre defter tutanlar, işletme/zirai işletme hesabı esasına göre defter tutanlar, ticari kazancı basit usulde tespit edilenler ve serbest meslek kazanç defteri tutanlar şeklinde gruplandırılmak suretiyle çok zor durum halinin tespitinde kullanılacak kriterler belirlenmiştir. **Cok zor durum halinin tespiti için yapılacak mali durum analizlerinde, 213 sayılı Kanunun 175 inci ve mükerrer 257 ‘nci maddelerinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak yapılan düzenlemeler esas alınacaktır.**

Buna göre;

Bilanço esasına göre defter tutan yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin çok zor durum halinin tespitinde aşağıdaki mali göstergeler kullanılacaktır.

Nakit Oranı :	$\frac{\text{Hazır Değerler} + \text{Menkul Kıymetler}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$
Likidite Oranı :	$\frac{\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$
Kaldıraç Oranı :	$\frac{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar} + \text{Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar}}{\text{Toplam Varlıklar}}$

İşletme/zirai işletme hesabı esasına göre defter tutan, ticari kazancı basit usulde tespit edilen ve serbest meslek kazanç defteri tutan mükelleflerin çok zor durum halinin tespitinde aşağıdaki mali göstergeler kullanılacaktır

Nakit Oranı :	$\frac{\text{Kasa} + \text{Banka}}{\text{Kısa Vadeli Borçlar}}$
Likidite Oranı :	$\frac{\text{Kasa} + \text{Banka} + \text{Kısa Vadeli Alacaklar}}{\text{Kısa Vadeli Borçlar}}$
Kaldıraç Oranı :	$\frac{\text{Kısa Vadeli Borçlar} + \text{Uzun Vadeli Borçlar}}{\text{Toplam Varlıklar}}$

Mükelleflerin mali durumlarının değerlendirilmesi sonucu; nakit oranının 0,1 veya 0,1’den küçük, likidite oranının **0,7 veya 0,7’den küçük ve kaldıraç oranının 0,7 veya 0,7’den büyük olması ve bu şartların bir arada bulunması halinde mükelleflerin çok zor durumda oldukları kabul edilecektir.** 48/A maddesi kapsamında mükelleflerin çok zor durum derecesinin belirlenmesinde, aşağıdaki likidite ve kaldıraç oranlarının kullanılması BKK ile uygun görülmüştü

Likidite Analizi Tablosu	
Derece (L)	Oran (X)
1	$0,7 \geq X \geq 0,6$
2	$0,6 > X \geq 0,5$
3	$0,5 > X \geq 0,4$
4	$0,4 > X \geq 0,3$
5	$0,3 > X$

Kaldıraç Analizi Tablosu	
Derece (K)	Oran (Y)
1	$0,7 \leq Y \leq 0,8$
2	$0,8 < Y \leq 0,9$
3	$0,9 < Y \leq 1$
4	$1 < Y \leq 1,1$
5	$1,1 < Y$

Mükelleflerin, likidite ve kaldıraç analiz tablolarına göre ayrı ayrı tespit edilen dereceler toplanarak “Çok Zor Durum Derecesi” bulunacaktır. Bu dereceye göre azami tecil süresi ile 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre belirlenen **tecil faizinin (Yürürlükteki Tecil Faiz Oranı=TFO) belirli bir yüzdesi esas alınarak bulunan faiz oranı “Tecil Süresi ve Faiz Oranı Belirleme Tablosu”ndan tespit edilecektir.**

Tecil Süresi ve Faiz Oranı Belirleme Tablosu		
Çok Zor Durum Derecesi (L+K)	Azami Tecil Süresi	Tecil Faizi Oranı
2 - 3	18 aya kadar	TFO x 0,75
	12 aya kadar	TFO x 0,7
	6 aya kadar	TFO x 0,65
4 - 5	24 aya kadar	TFO x 0,7
	18 aya kadar	TFO x 0,6
	12 aya kadar	TFO x 0,5
6 - 7	6 aya kadar	TFO x 0,4
	36 aya kadar	TFO x 0,7
	24 aya kadar	TFO x 0,6
8 - 9	18 aya kadar	TFO x 0,5
	12 aya kadar	TFO x 0,4
	6 aya kadar	TFO x 0,3
10	48 aya kadar	TFO x 0,6
	36 aya kadar	TFO x 0,5
	24 aya kadar	TFO x 0,4
	18 aya kadar	TFO x 0,3
	12 aya kadar	TFO x 0,2
	6 aya kadar	TFO x 0,1
	60 aya kadar	TFO x 0,5
	48 aya kadar	TFO x 0,4
	36 aya kadar	TFO x 0,3
	24 aya kadar	TFO x 0,2
	18 aya kadar	TFO x 0,15
	12 aya kadar	TFO x 0,1
	6 aya kadar	TFO x 0,05

Kanunun 48/A maddesi kapsamında tecil talebinde bulunan mükelleflerin vermiş oldukları bilgi ve belgeler değerlendirilerek, nakit, likidite ve kaldıraç oranları tespit edilecektir. Tecile yetkili makamlar, mükelleflerin vermiş oldukları mali durumlarını gösteren bilgi ve belgelerin doğruluğunu araştırma yetkisine sahip olup, bu kapsamda mükelleften ve üçüncü kişilerden ilave bilgi talebinde bulunabilecektir. Değerlendirmeler sonucunda mükellefin madde hükmünden yararlanması için gerekli şartların varlığı anlaşıldığı takdirde, çok zor durum derecesine göre tecil ve taksitlendirme yapılabilecektir. BKK ile belirlenen kriterlerden tecil süresi azami süreyi göstermekte olup, tecile yetkili makamlarca, mükellefin talep ettiği tecil süresinden daha kısa sürede tecil yapılması mümkündür.

Açıklamalı Örnek:

Mükellef (H), 29/6/2018 tarihinde gelir (stopaj) vergisinden olan 1.200.000,- lira borcunun 48/A maddesine göre 18 ay süreyle tecil ve taksitlendirilmesi amacıyla bağlı olduğu vergi dairesine müracaat etmiştir. Örnekte, gecikme zammı yerine hesaplanması gereken Yİ-ÜFE tutarı ihmal edilmiştir. Tecile yetkili makam tarafından yapılan değerlendirmede tecil başvuru tarihi (29/6/2018) itibarıyla mükellefin;

- Tecilini talep ettiği borcun 213 sayılı Kanun kapsamında olduğu ve vadesinden itibaren 1 yılı geçmediği,

- Ticari kazançtan dolayı son 3 yıldır aralıksız faal gelir vergisi mükellefiyetinin bulunduğu, - Mükellefiyetinin olduğu vergi dairelerine 29/6/2015 tarihinden (Tecil talep tarihi olan 29/6/2018

tarihinden geriye doğru 3 üncü yılın başladığı tarihtir.) itibaren 213 sayılı Kanun kapsamında verilmesi gereken tüm vergi beyannamelerini süresinde verdiği,

- Mükellefiyetinin olduğu vergi dairelerine 213 sayılı Kanun kapsamına giren ve vadesi 29/6/2017 tarihinden (Tecil talep tarihi olan 29/6/2018 tarihinden geriye doğru 1 inci yılın başladığı tarihtir.) önce olan herhangi bir borcunun bulunmadığı,

- 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesine göre son 5 yıl içinde hakkında verilmiş kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunmadığı,

- Sunmuş olduğu bilgi ve belgeler ile tecile yetkili makamın yapmış olduğu araştırmalar neticesinde nakit oranının (0,05), likidite oranının (0,55) ve kaldıraç oranının ise (0,95) olduğu, tespit edilmiş ve yapılan araştırmalarda borç ödemede hüsnüniyet sahibi olduğu görüldüğünden, talebinin madde kapsamında değerlendirilmesi için gerekli şartların oluştuğu anlaşılmıştır.

Mükellefin, likidite oranı (0,55) karşılığı olan 2 derecesi ile kaldıraç oranı (0,95) karşılığı olan 3 derecesinin toplanması neticesinde çok zor durum derecesi 5 olarak tespit edilmiştir. BKK ile çok zor durum derecesi 5 olan mükellefler için belirlenen azami tecil süresi ve faiz oranları aşağıda yer almaktadır.

Çok Zor Durum Derecesi	Azami Tecil Süresi	Tecil Faiz Oranı
4-5	24 aya kadar	TFO x 0,7
	18 aya kadar	TFO x 0,6
	12 aya kadar	TFO x 0,5
	6 aya kadar	TFO x 0,4

Tecile yetkili makam, söz konusu borcun 12 ayda 12 eşit taksitte ödenmesini uygun bulmuştur. Bu durumda, tecil edilen borç için yürürlükteki tecil faiz oranının %50'si esas alınarak faiz hesaplanması (Yıllık %12 olan tecil faizi oranı yerine yıllık % 6 tecil faizi oranı uygulanacaktır.) gerekmektedir. Ayrıca, tecil edilen borç için asgari $[(1.200.000-500.000) \times 0,25] = 175.000,-$ lira değerinde teminat gösterilmesi icap etmektedir.

Detaylı örnek ve açıklamalara aşağıdaki Resmi Gazeteye bakılmasını tavsiye ederiz.

23 Mart 2018 CUMA

Resmî Gazete

Sayı : 30369

TEBLİĞ

Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)’ndan:

**TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ SERİ: A SIRA NO: 1’DE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SERİ: A SIRA NO: 10)**

Aynı Tebliğe ekteki aşağıdaki EK-12 eklenmiştir.

“EK-12

**48/A MADDESİNE İLİŞKİN TECİL VE TAKSİTLENDİRME TALEPLERİ HAKKINDA
TALİMAT YAZISI ÖRNEĞİ**

T.C.

..... MÜDÜRLÜĞÜNE

Daireniz mükelleflerinden T.C. kimlik/vergi kimlik numaralı
.....’nın, dönemi/yılına ilişkin
..... olan lira borcunun 6183 sayılı
Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48/A maddesi gereğince;

1-Tecil ve taksitlendirilen borçların toplamının 500.000,- lirayı aşması halinde aşan kısmın %25’i oranında teminat gösterilmek,

2-Söz konusu borca tecilli sayıldığı tarihten itibaren yıllık % faiz uygulanmak,

3-Borca karşılık lira ilk taksitin ayında/tarihine kadar ödenmek, kalan tutarların ise aylık/..... aylık dönemler halinde lira ödenmek, ayrıca hesap edilecek faizler de taksitlerle birlikte alınmak,

4-Bu süre içinde tecil edilmiş veya edilecek olan diğer amme alacakları zamanında ödenmek,

5-Tecil ve taksitlendirme koşullarına uyulmadığında taksitlerin tamamı muaccel olacağından, bu borç için takibata devam edilerek teminat derhal paraya çevrilmek veya şahsi kefil gösterilmişse kefil takip edilmek,

6-Bu koşullara uyulacağı bir yazı ile kabullenilmek,

Kayıt ve şartlarıyla .../.../... tarihinden itibaren tecilli sayılarak, ilk taksit ayından başlamak ve ayda, taksitte ödenmek üzere tecili uygun görülmüştür.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

İmza
Adı-Soyadı
Unvanı ..